

Beogradskie Novine

Br. 35.

RATNI IZVJEŠTAJI.

Izvještaj austro-ugarskog generalnog stožera.

K. B. Beč, 17. marta.

Zvanično se objavljuje: K. B. Beč, 17. marta.

Rusko bojište:

Na više mesta fronte na Striji bili su se uspješni izvidnički bojevi. Zapadno od Tarnopola prodle su naše čete u ruske prednje položaje. Zarobljen je jedan zastavnik i 67 momaka, 1 mašinska puška i 4 bacala mina.

Talijansko bojište:

Talijani su na Soči obustavili svoje napade. I ovaj puta svi su položaji ostali u našim rukama.

Jugoistočno bojište:

Položaj nepromijenjen.

Zamjenik glavara generalnog stožera
pl. Höfer, podmaršal.

Švajcarski sud.

Naročiti brzovoj „Beogradskih Novina“.

Bern, 17. marta.

Svi švajcarski listovi javljaju, da je u borbama na talijanskom frontu pošlo za rukom austro-ugarskim četama bez mnogo truda odbiti sve ofenzivne napade Talijana i protivnapadima zadati Talijanim teške gubitke.

Izvještaj njemačkog vojnog vodstva.

Wolfov ured javlja:

Berlin, 17. marta.

Zapadno bojište:

Šest engleskih eksplozija južno od Loosa ostale su bezuspješne. Na raznim odsjecima u Champaigni, onda između Maase i Moisele bili su jaki topnički bojevi. U okolini Maase natjerao je neprijatelj pješadijsku jednu diviziju 27. od početka borbe, na juriš protiv naših položaja oko visine „Toter Mann“. Kod prvog iznenadnog napada bez topničke pripreme, uspjele je nekim neprijateljskim odjelima doći do pred naše položaje, ali su odbijeni i dosta ih je zarobljeno. Drugi pokušaj napada osjetilo je naše topništvo.

Istočno i balkansko bojište:

Položaj je u cijelosti nepromijenjen.

Vrhovno vojno vodstvo.

Prijestoljonasljednik na čelu vojske.

Njegovo Veličanstvo car i kralj Franjo Josip I. imenovan je za podmaršala i viceadmirala nadvojvodu prijestoljonasljednika Karla Franju Josipa. Istovremeno je povjeren nadvojvodi prijestoljonasljedniku zapovedništvo nad jednom vojskom.

Vojška će ovu vijest pozdraviti velim klicanjem. Ona poznaje mladoga tankovitoga Hapsburškog princa, poznaju ga svi od najvišeg generala do običnog vojnika u roru. Svuda, kuda su se borile u ovom ratu austro-ugarske čete, bilo visoko gore u Rusiji ili duboko na jugu, na brijegevima Srbije, bilo na granici Besarabije, ili na sniježnim poljanama Tirola, ili na obali Soče, svuda je k njima došao ovaj mlađi vojnik, sa njima razgovarao kao drug sa drugom, i stavljao im na prsa odličja u ime najvišeg vojnog gospodara. Ali, njegova najdublja težnja bila je uvijek, da sam udje u borbu, da sam doprinese divnime djelu, koje se sastoji iz pobjede ka pobjedi. Mnogi knezevi iz Hapsburškog doma stope pred neprijateljem; od generala-pukovnika nadvojvode Eugena, jučer je prijestoljonasljednik produžio put preko Ljubljane na frontu.

Unutarnja kriza u Rusiji.

Predleže nam dvije na prvi pogled skroz različne vijesti: Prijasnić će vojni ministar Suhomlinov biti privoljenjem cara stavljen pred sud državnoga vijeća. To je jedna vijest. Druga nam vijest saopštjuje, da su u Kavkazu izbili nemiri, koji poprimaju već revolucionarni značaj. U koliko i zvuče različno ove dvije vijesti, postoji ipak između njih neki unutarnji savez: Suhomlinov će doći pred sud, da se pokaže svjetu, u Rusiji se hoće ozbiljno stati na kraj korupciji, protiv koje su se i u dumi čuli glasovi. Revolucionarni je tako pokret izbio u Kavkazu, jer postoji nakana prirediti opet progrome u velikom stilu i tako nahuškati ulicu protiv dume i ovako osuđiti njen ustavni rad, jer danas je već sigurno, da duma neće htjeti ministarstvu Stürmeru notirati proračun. Proces protiv Suhomlinova treba dakle pokazati dobru volju vlade, da želi stati na put korupciji, dok se na drugoj strani mobilisuje „narod“ protiv dume, jer ona upravo radi korupciju.

Nagvojvoda Karlo Franjo Josip ujek im je zavidio na ovoj vojničkoj sre-

je sve zajedničko osim slavnih borbi na Soči i južnom Tirolu. Ovim načinom ratovanja mogla je postati srednja Evropa. U Karpatima se pojavio drugi ratni front, zajednički rat, jedinstven izvedenim misli. Od tega doba živimo potpuno zajedno, u zajednički djenjanju. Ne pravi se više razlika, šta ova ili ona strana učini, sve je ujek zajedničko.

Sad se pitamo: „Zar to nismo mogli da izvedemo ranije?“ Jer kada su se skopile ove dvije vojske, koje skoro 100 godina nisu zajedničke radile, ali dijelom jedna protiv druge isle, nije se po nješto poklapalo, kao dijelovi mašine, koji nisu radjeni jedan za drugi. Moramo se čuditi kako se sve složilo, i pod tako raznim pojavitijem i historijskim odnosima. Kada bi ovaj rat odmah u početku, shvatili kao zajednički srednjeevropski rat, bili bi mnogo pripremni za isti! Za ovo bi dobrodošla jedna vojna konvencija. Dr. Heinrich Friedjung i profesor Filipović izradili su o tome valjanu spomenicu. Ali šta znači vojna zajednica? U buduće neće više postojati čist vojni rat. Ne postoji zajednica, koja je samo vojna, jer nema ni vojske, koja nije u vezi sa svima narodnim uređenjima. Nije sada više ono, što je bilo u prošlim ratovima. Danas rat svu privredu stavlja sebi u službu, da bi se omogućila vojna pobjeda. Ako stupamo skim u savez ne možemo se potpomagati samo vojskom, već i željeznicom, gvožđjem, ugljem i hranom. Mi možemo istražiti u sadašnjem ratu, i boriti se zajedno sa onima, koji za sve vrijeme rata dobijaju hranu, i budu, kao u Galipolu, snabdjevani municijom.

Teorija osamdesetih godina ispojedala je, da su čista politika i privredna politika sasvim odvojene — no to nije više tačno. Tako isto nije moguće sklapanje čisto vojnog saveza, ako mu ekono-

Izlazi
dnevno u jutro. Ponedeljkom poslige podne.

Prodaje se:

u Beogradu i u krajevinama zaposjednutim od carsko i kraljevskih četa po cijeni od 6 h

u Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni i Hercegovini i Dalmaciji po cijeni od 8 hel.

izvan ovog područja . 12 "

Pretplate:
za 1 mjesec u Beogradu i u krajevinama zaposjednutim od carsko i kraljevskih četa . K 1:50
u Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni i Hercegovini i Dalmaciji . K 2:40
izvan ovog područja . K 3:—
Oglasni po cijeniku. —

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. 10. Telefon broj 67.
Uprava, primanje oglasa i pretplate: BEOGRAD, Čubrina ulica 3.

Godina II.

BEOGRAD, subota, 18. marta 1916.

ci, ali se sada ispunjuje i njegova želja — Zapovijest cara i kralja daje mu veliki zadatak: ona ga stavlja na čelo jedne cijele vojske. To je prava tradicija Hapsburgovaca. Hapsburgski prinčevi bili su uvijek napred, tamo gdje je nepriatelj. Tako neka imena medju njima svijete i u našem vremenu, sa uvijek skopčana sa sjajnim ratnim djelom austro-ugarske vojske. Nadvojvoda Karlo, pobjedilac od Asperna, nadvojvoda Albrecht, junak od Custozze, su primjeri u veličanstvenoj vojnoj tradiciji Austro-Ugarske — primjeri za mlađog princa, koji će jedan put nositi dvoratu krunu Monarhije. Carsko-kraljevska zapovijest stavlja ga na čelo jedne vojske, time je takodje dokazano, da je ova, na ovaj način odlikovana vojska — vojska austro-ugarskog prijestoljonasljednika, izabrana za sasvim istaknuta djela. Kao što je danas vojska njemačkog prijestoljonasljednika izabrana zato, da uništi francuski front kod Verduna, takođe se smijemo nadati, da će vojska austro-ugarskog prijestoljonasljednika biti pozvana, da za Habsburšku zastavu zadobije odlučujući bitku.

Prijestoljonasljednik na fronti.

Javlja se iz stana ratne štampe:

K. B. Beč, 17. marta.

Podmaršal i viceadmiral Njegova carska i kraljevska Visost prijestoljonasljedniku nadvojvodu Karlo Franjo Josip otputovao je prekucer u Marburg, gdje se je prijavio kod general-pukovnika nadvojvode Eugena. Jučer je prijestoljonasljednik produžio put preko Ljubljane na frontu.

Unutarnja kriza u Rusiji.

Predleže nam dvije na prvi pogled skroz različne vijesti: Prijasnić će vojni ministar Suhomlinov biti privoljenjem cara stavljen pred sud državnoga vijeća. To je jedna vijest. Druga nam vijest saopštjuje, da su u Kavkazu izbili nemiri, koji poprimaju već revolucionarni značaj. U koliko i zvuče različno ove dvije vijesti, postoji ipak između njih neki unutarnji savez: Suhomlinov će doći pred sud, da se pokaže svjetu, u Rusiji se hoće ozbiljno stati na kraj korupciji, protiv koje su se i u dumi čuli glasovi. Revolucionarni je tako pokret izbio u Kavkazu, jer postoji nakana prirediti opet progome u velikom stilu i tako nahuškati ulicu protiv dume i ovako osuđiti njen ustavni rad, jer danas je već sigurno, da duma neće htjeti ministarstvu Stürmeru notirati proračun. Proces protiv Suhomlinova treba dakle pokazati dobru volju vlade, da želi stati na put korupciji, dok se na drugoj strani mobilisuje „narod“ protiv dume, jer ona upravo radi korupciju.

Nagvojvoda Karlo Franjo Josip ujek im je zavidio na ovoj vojničkoj sre-je sve zajedničko osim slavnih borbi na Soči i južnom Tirolu. Ovim načinom ratovanja mogla je postati srednja Evropa. U Karpatima se pojavio drugi ratni front, zajednički rat, jedinstven izvedenim misli. Od tega doba živimo potpuno zajedno, u zajednički djenjanju. Ne pravi se više razlika, šta ova ili ona strana učini, sve je ujek zajedničko.

Sad se pitamo: „Zar to nismo mogli da izvedemo ranije?“ Jer kada su se skopile ove dvije vojske, koje skoro 100 godina nisu zajedničke radile, ali dijelom jedna protiv druge isle, nije se po nješto poklapalo, kao dijelovi mašine, koji nisu radjeni jedan za drugi. Moramo se čuditi kako se sve složilo, i pod tako raznim pojavitijem i historijskim odnosima. Kada bi ovaj rat odmah u početku, shvatili kao zajednički srednjeevropski rat, bili bi mnogo pripremni za isti! Za ovo bi dobrodošla jedna vojna konvencija. Dr. Heinrich Friedjung i profesor Filipović izradili su o tome valjanu spomenicu. Ali šta znači vojna zajednica? U buduće neće više postojati čist vojni rat. Ne postoji zajednica, koja je samo vojna, jer nema ni vojske, koja nije u vezi sa svima narodnim uređenjima. Nije sada više ono, što je bilo u prošlim ratovima. Danas rat svu privredu stavlja sebi u službu, da bi se omogućila vojna pobjeda. Ako stupamo skim u savez ne možemo se potpomagati samo vojskom, već i željeznicom, gvožđjem, ugljem i hranom. Mi možemo istražiti u sadašnjem ratu, i boriti se zajedno sa onima, koji za sve vrijeme rata dobijaju hranu, i budu, kao u Galipolu, snabdjevani municijom.

Teorija osamdesetih godina ispojedala je, da su čista politika i privredna politika sasvim odvojene — no to nije više tačno. Tako isto nije moguće sklapanje čisto vojnog saveza, ako mu ekono-

ne da više odstraniti. One se dadu ispraviti samo temeljito reformom ustava i uprave u carevini. Zato ali mjerodavni krugovi u Rusiji ne imaju danas volje, vremena, ni snage,

Korupcija u Rusiji.

(Naročiti brzovoj „Beogradskih Novina“).

K. B. Stockholm, 17. marta.

Podmitljivost u Rusiji uzela je takve razmjere, da je vlada primorana, da tome potraži lijeka. Ali je vrlo sumnjičivo, da li će u tome uspijeti, jer zvanični izvještaj komisije, koja ima da ispitava nečuvano stanje ruskih južnih željeznic, došla je do rezultata, da je podmićivanja istina bilo, ali da su ona bila zlosna neizbjegnost,

Ratne bilješke.

Francuske novine objavljaju članak, u kome se od Engleske traži brza pomoć, za potisnute francuske čete kod Verduna. Engleski poslanik u Petrogradu Buchanan, mora bar jedanput nedjeljno da održi govor, da bi umirio rusko uzbuđenje, jer se u Rusiji ne umaraju i stalno se žale na nedovoljnu englesku pomoć. William Steed, ozloglašeni urednik „Timesa“ morao je ovih dana da požuri u Paris, da bi tamošnje skeptike ubjedio, — jednom serijom predavanja — o ţrtvama koje je Engleska već do sada podnijela za opštu stvar. No kako mu ovo nije ispolo za rukom, to je u svom govoru morao počitivo da naznači: Šta će Engleska u duću da čini. Na navodi, da će se rad na koji se Engleska sada odlučila saveznike prostro da zbuni. Gospodin Steed je u pravu. Saveznici su zaista zbuđeni stvarima, a koje se sada saznaje iz Engleske. Engleski gradjani, neće ništa da čuju o ratu, koji bi ticao njihove kože; i bune se protiv opšte vojne dužnosti.

Derby-regruti, koji su se nekada dobrovoljno javili na vojnu dužnost — sada se izvlače. Oženjeni traže, da neoženjeni budu pozvani na svoja mesta, neoženjeni pak, dobijaju najednom grizu savjeti koja im ne odobrava, da uzmu oružje u ruke.... Ovo požrtvovanje naravno, mora da zbuđi engleske saveznike... Da bi se ova cijela stvar krunisala, pojavljuje se engleski pisac Ke w e n d y s a člankom, u kome se vidi, da je Engleska upravo već suviše učinila na vojnom polju, i da njemu vojsku mora da smanji najmanje za pola milijuna ljudi. Ubedljiv primjer o engleskoj savezničkoj vjernosti!

Francuske, talijanske i ruske novine i parlamentari svakog dana pišu i uzvikuju! „Došlo je vrijeme, da se razviju najjače snage. Sve što je sposobno za vojsku, mora na front“. Engleska dobroudino govora: „Imate potpuno pravo! Ali ja čuju svoju vojsku da smanjim. Drugo mi ne ide u račun.“

Šta li će gospodin Steed u svom idućem predavanju u Parizu o ovome da kaže.

* * *

Približavanje — Balkanu, je — i ako nije stvar osjećanja — vrlo važna stvar. Ovo pitanje može se zajednički rješiti, ali se neće moći rješiti, ako se ostavi na rješavanje jednoj strani. Ako nam rat sve ovo korak po korak donosi onda je ovaj donosilac nevolje pokreća, početnik jedne nove historijske perioda. Zajednička osjećanja ove vrste spojile nas, i kao što smo naučili, da u ratu budemo jedna vojska, tako ćemo naučiti, da i u privredi idemo dalje zajedno korak u korak.

Mali podlistak.

Oprostaj podmaršala Lipovčaka od hrvatske „vražje“ divizije. Podmaršal Anton Lipovčak, koji je bio u ratu sedam mjeseci zapovjednik, zbog njene hrabrosti dobro poznate „Vražje“ 42. hrvatske domobranske pješadijske divizije, tu je skoro smjenjen sa te uprave i postavljen na čelo druge jedne vojne skupine. Vijest o oprostaju divizije, i da je podmaršal Lipovčak s vješnjim potčinjenim četama slijedeću zapovijest:

Smijenjen sa svoje sadane službe, predajem na današnji dan zapovjedništvo 42. domobranske pješadijske divizije.

Gledam na isto tako slavom uvjencanu koliko i tešku prošlost, koja će u listovima povjesnice biti ovjekovjećena. Oprastam se danas od vas i u mislima stežem hrabru desnicu svakom pojedinom vojniku.

Kao sinovi jedne i iste majke zemlje, mi

Broj 55.

Subota

Beogradske Novine

10. marta 1916.

Opet je svijet oveseljen i raspoložen
meterloškim ratnim izvještajima talijskog generalnog stožera. Od 13. t. m. Talijani ponovo nadiru protivu fronta austro-ugarskih četa na Soči. I opet se pozuju, da nebo njihovim ratnim podvizima ne ukazuje ni najmanje interesovanje, — tek što se njihova pješadija spremila za juriš, nebo ospe sa čitavim repertorom nepogoda, kiša pada, snijeg vije, bura se digla. Magla sprječava topništvo u gadjanju a lavine groze pješadiji, ako bi pošla na juriš. I pored svih tih teškoća, koje Cadorna kao pedantan meteorolog pobrjava, talijanske trupe, što se pored svega ostalog može pročitati u njegovim izvještajima, ipak idu napred. To vjećno prodiranje počinje već da i u apenskoj krajnjini izaziva veselost, koja je s mnogom gorčinom začinjena. Tako je nedavno od govorio jedan vojnik, koji je bio zarobljen, jednomo časniku na njegovo zapitivanje: „Neprestano idemo napred. Kad bi mi doista tako napred prodirali, kako se u našim izvještajima saopštava, mi bi do sad već u zemlju obišli.“

I na besarabijskom frontu opaža se opet neko kretanje, i rumunski listovi, koji su o ruskim stvarima uvijek dobro obavještenu, u stanju su da jave o predstojećoj ofenzivi Rusa. Austro-ugarska vojna uprava medjutim sa svim mirno posmatra stvari koje dolaze. Da li na sjeveru ili na jugu, — tok dogadjaja je uvijek jedan i isti. Možda su vjećne ratne konferencije entente najzad ostvarile izvjesno zajedničko postupanje raznih članova. Ali mi ne treba o tome ni najmanje da se varamo: da se pomogne Francuskoj, koja se nalazi u samrtnoj něvolji, neće se krenuti iz streljačkih rovova ni jedan jedini talijanski i ni jedan jedini ruski vojnik — pojam „Sacro Egoismo“ nalazi se i u ruskom prevodu — kao razlog za iznenadnu naluču delanja u ruskom i talijanskom logoru ima jedno sasvim prosto objašnjenje: Ako Nijemci kod Verduna prodru u Francusku i Francuse primoraju da padnu na kolena; ako drugi najjači borac na strani entente istupi i time jednom srazmjeru sile između četvornog saveza i entente bude 1 prema 1, a ne kao do sad 1 prema 1½, — onda će se sa ofensivama entente biti jednom za svagda kraj. Tada njihove vojske neće moći više ni na hartiji generalstabnih izvještaja napredovati.

Austro-Ugarska. Četvrti austrijski ratni zajam.

Njemačka se kao i Austro-Ugarska spremaju, da nadoknade svoju finansijsku munciju. I ovde se vidi zajednički veliki rad središnjih vlasti: one su zajednički boj ne samo pred neprijateljem, nego diplomatski i finansijski. Ententa medjutim nastupa rastavljeni, bježe se rastavljeni, jedino što ih veže jest — zajednički poraz. Tako i sada Austro-Ugarska i Njemačka zajedno raspisuju svoj četvrti ratni zajam. Njemački je zajam već raspisan, a kako nam javlja naš bečki dopisnik, austrijski će biti raspisan polovinom mjeseca maja. Da se već sada rade pripreme, jest znak, da su narodi Austro-Ugarske s veseljem pripravljeni i ovaj ratni teret primiti na sebe. Prvi austro-ugarski ratni zajam donio je okruglo 3 milijarde, drugi 3½, treći 5 milijardi.

Ova činjenica opravdava nadu, da će četvrti ratni zajam brojčano nadaviti sve dosadanje. Središnje vlasti daju ponovno jasan dokaz svoje finansijske snage, koja protiv sviju proricanja njihovih neprijatelja dnevno raste, čim dulje traje rat. Same bogate finansijske države Engleska i Francuska ne mogu s nama držati korak, da o Italiji u opšte i ne govorimo, koja je kod zadnjeg ratnog zajma skupila jedva 1700 milijuna.

Oglašujte u „Beogradskim Novinama“.

se međusobno poštujemo. Bio sam potpuno svjestan vaše snage i vaših djela. Pobjeda je bila vazda naša.

Izjavljujem vam za vaše u svako doba osvjeđeno sjajno držanje najdražnijih zahvalnosti. Držite i u budućnosti vašu zastavu čvrsto i visoko za slavu našega slijedog Vladoca i za čast naše lijepe hrvatske domovine. S bogom!

Svemoćni neka vas prati i brani i u budućnosti!

Prije moga oproštaja klanjam se sa strahopštovanjem pred grobovima naših vitezova naše divizije i molim za spas njihovih duša. Neka je čast njihovom pomeunu!

podmaršal Lipošćak s. r.

Zapovjednik 27. sisačkog domobranskog pješadijskog puka potpukovnik pl. Csath pri obznamu gornje zapovijesti istima sa svoje strane posvetio ove propratne riječi:

Vojnici! Sa oproštajem Njegove Preuzvišenosti gubi naš puk svog mudrog, naročito sposobnog vojskovodija, svog puno odusjevljenja hrabrog u borbi pobijednog generala i dobrog pretpostavljenog.

Gdje je i ma gdje uvijek naš general Lipošćak zapovijedao, tamo je svaki vojnik, do najmladjega, s odusjevljenjem slijedovao, jer smo znali, da to rako mora biti, ako smo radi da pobijedimo.

Ni jedan jedini vojnik nije svoju krv zaludno izlio i svaki je rado žrtvovao svoj život, jer je žrtva, u istini u najplemenitijem smislu te riječi, u stvarnosti iskazana za kralja i domovinu.

Vojnici! Sačuvajmo za našega poštovanog i ljubljenoj divizionaru srdčana uspomeni i kad god u sadašnjosti ili dočnije čujemo ime generala Lipošćaka, skinućemo kapu s riječima: On je bio naš, on je s nama osjećao i on je bio general ka-

Brzojav našeg dopisnika glasi:

Naročiti brzojav „Beogradskim Novinama“

Beč, 16. marta.

U prvoj polovici mjeseca aprila biće po svoj prilici raspisan četvrti austro-ugarski ratni zajam. Modaliteti zajma još nijesu konačno ustanovljeni, ipak banke već razasili cirkulare sa pozivom na predbilježbe.

Zajednička ministarska konferencija u Budimpešti.

K. B. Budimpešta, 17. marta.

Austrijski ministar finansija Leth, ministar trgovine Spitzmüller i ministar poljoprivrede Zenker stigli su u Budimpeštu i otišli sa stručnim referentima u ugarsko ministarstvo trgovine radi održanja jedne zajedničke ministarske konferencije.

Balkanske vesti.

Izmena srpsko-italijanskih poseta iz učitosti.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

K. B. Rim, 17. marta

Aleksandar Karađorđević prijeo je ovamo. Nikola Pašić posjetio je nekoliko italijanskih ministara, kojima je izjavio blagodarnost što je Italija učestvovala u spasavanju ostataka srpske vojske i od kojih je dobio uvjerenjao o iskrinem osjećaju. Podtajnik u srpskom ministarstvu spoljnih poslova Jovanović izjavio je, kako „Tribuna“ javlja, da između talijanskog i srpskog naroda nema nikavih suparništva. Srbička ostavlja Italiji potpuno gospodstvo nad Jadranima, jer još ostaje ono što je najvažnije, da se izvojuje zajednička pobjeda, u koju cijeli treba upotrebiti sve napore.

Špijunski proces u Sofiji.

L. B. Sofija, 17. marta.

Jučer je započeo pred ovdašnjim vojnim sudom, proces zbog uhoodjenja, koje je organizovao predsjednički ruski pomorski attaché Jakovljev, da bi doznao osnovu odbrane bugarsko-turske obale, i raspoređivanje baterija duž Bosfora. U proces su umješane šest osoba, među njima jedan pričuvni časnik i dva novinara. Optužba zahtijeva za četiri optužena smrtna kazna, za ostalu dvojicu doživotnu tamnicu.

K. B. Sofija, 17. marta.

Špijunski proces protiv rusofila pobudjuje opštu pozornost, tim više, pošto svi branitelji pripadaju rusofilskim strankama. Između njih je Danev, Malinov, Todorov, Abrašev i Ludsikov. Iz dosadanje preslušanja proizlazi krivnja izdaje ljudih utvrđenja u Varni, Burgasu i Bosporu, osobito što se tiče kretanja turskih ratnih brodova. Optuženi Prudkin priznaje, da je primio nalog da bací u vazduh čupriju između Stambula i Galate. Ostali su dokazi, pisma i načrti upravo porazni po optužene.

Crnogorska kraljevska porodica u Bordeaux-u.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Geni, 17. marta.

Kraljevska porodica Crne Gore stanuje u jednom hotelu u Bordeaux-u, dok ne bude gotov namještaj za zakupljeni dvorac. Ona je dobila počasnu strahu, koja u stvarnosti ima da vrši strogu službu, jer se francuska vlada boji, da će Nikola i iz Bordeauxa hteći uteći. Dva pridodata mu adjutanta ne smiju ga ispuštiti iz vida. On se označava kao potpuno slomljen čovjek.

Oglašujte u „Beogradskim Novinama“.

kvoga je poželjeti mogao svaki, koji je pri-padao gordom 27. puku.

Potpukovnik Csath s. r.

Neposredno je pred njegov odlazak telefonira podmaršal Lipošćak zapovjedništvu 27. domobranskog pješadijskog puka slijedeće:

Od sveg srca uzimam oproštaj od pukovskog zapovjednika, od svih stožernih i viših časnika i vojnika meni tako milog 27. puka i zahvaljujem se svima, koji pripadaju ovom odlikovanom puku, za njihovo hrabro izvršenje djela, koje su pod mojim zapovjedništvom izvojevali. Ja ču se u najprijetnijoj usponjemi stalno sjećati na njih. Živili!

Na ovo je, istim putem odgovorio pukovski zapovjednik ovo:

Časnici zbor, sa cijelokupnom momčadi 27. puka, žali iz dubine duše svoje i od srca odlazak Vaše Preuzvišenosti i molii Vašu Preuzvišenost, da ponese uvjerenja, da ste Vi bili naša slava i ponos i da će u našim srcima stalno ostati neizbrisana usponjena Vaše Preuzvišenost.

Neka živi gospodin general Lipošćak!

„Kulturni“ civil. U sareniku francuskih vojnika mogu se doživjeti najveselije stvari. Tako jedan danski dopisnik javlja: Jednoga dana je francuski podčasnik na svoje veliko čudjenje opazio jednog Crnca, koji je sa svim slobodno šetao po toploome suncu u adamovom kostumu.

„Šta to znači?“ viknuo je podčasnik.

„Ja sam na osustvu“ odgovori Crnac i lice mu se razvucu u blaženo smješkanje.

„A gdje ti je uniforma?“

„Ona mi je kod kuće u baraci. Kad smo na osustvu smijemo ići u civilu“ glasio je crnac poduglavljiv odgovor.

Brzojav našeg dopisnika glasi:

Naročiti brzojav „Beogradskim Novinama“

Beč, 16. marta.

U prvoj polovici mjeseca aprila biće po svoj prilici raspisan četvrti austro-ugarski ratni zajam. Modaliteti zajma još nijesu konačno ustanovljeni, ipak banke već razasili cirkulare sa pozivom na predbilježbe.

Najnovije brzojavne vesti.

Dosadanji Izdaci svjetskoga rata.

Govor državnog tajnika Helffericha.

Berlin, 17. marta.

Juče je otpočeo državni savjet prvo čitanje izvještaja u vezi sa uredbama o porezi. Državni tajnik Helfferich je ukazao na to, da je izvještaj zaključen sa deficitom od 480 milijuna, za čije su pokrivanje predložene nove poreze. Govornik je naglasio potrebu novih poreza i rekao: mi ne možemo od naroda tražiti miliarde, da sada po četvrti put svoje zaštitne pruža carstvu, kad nismo utvrdili blagovremeno plaćanje interesa. Mi možemo još visoko polagati nade na finansijski zgodno zaključenje mira, ali nikakva naknadna ratni troškova ne može nas razriješiti dužnosti, da još od danas radimo za osigurano finansijsko stanje.

Državni tajnik je naglasio, da je poreza danas više no ikada dobila u državi visoko mjesto. U debati o osnovi za četvrti ratni zajam naglasio je državni tajnik, da je Njemačka do sada bez velike teškoće 25 miliardu nabavila, dok Francuska nije mogla konsolidovati ni 10 miliardi svojih ratnih izdataka, a Engleska je do sada konsolidovala na zajam 18—19 miliardi. Mjesecni ratni izdaci Njemačke pali su u januaru i februaru za dvije miliarde. Govornik čjeni dnevne ratne izdatke protivničkog sporazuma, računajući tu i Italiju, najmanje 240 milijuna maraka. Ratni izdaci Njemačke i saveznika iznose najviše 110 milijuna. Ukupan izdatak za rat od 1. avgusta 1914. do 31. marta 1916. g. iznosi za Njemačku i njene saveznike 50-55 milijardi, za entente i njene pričvršćenike na 100—105 milijardi. Ovaj odnos pokazuje težnju, da će se i dalje u našu korist razvijati. Državni tajnik je zaključio: mi svi osjećamo sav značaj posljednjih pet dana debate o finansijskim planovima. Budno inostranstvo mora novu da sazna, da su sve nade na neslogu i slabost prazne i da volja da pobedi spajaju sve Njemece. Naše hrabre čete pred Verdenom potiskuju neprijatelja u divljoj borbi sa položajima na položaj. Oni znaju, da je pobjeda naša, i da ćemo je mi za sebe izvojivati. Čete imaju prava da zahtijevaju da mi kod kuće takodje sve svoje dužnosti vršimo i da pobedi i miru doprinimo. (Živo odobravanje).

Na to je sjednica zaključena.

Iduća sjednica biće 22. marta.

Čvrsta volja Njemačke za pobjedu.

Zvaničan glas prilikom odstupa admirala Tirpitz-a.

(Posebni brzojav „Beogradskih Novina“)

Berlin, 17. marta.

Prigodom odstupa državnog tajnika ratne mornarice admirala Tirpitz-a, piše zvanično berlinski „Lokalanzeiger“, da je državni kancelar svojevremeno objavio: „Njemačka je želja Njemačke odustati od daljnog proljevanja krvi, ne bude li to moguće, nastaviće se rat pod vodstvom admiralnog potiskujući neprijatelja u divljoj borbi sa položajima na položaj. Oni znaju, da je pobjeda naša, i da ćemo je mi za sebe izvojivati. Čete imaju prava da zahtijevaju da mi kod kuće takodje sve svoje dužnosti vršimo i da pobedi i miru doprinimo. (Živo odobravanje).

Volja Njemačke da istraže.

Govor Bētmanna Hollwega.

K. B. München, 17. marta.

Juče je održao sjednicu odbor saveznog savjeta za spoljni politiku. Carski kancelari je potaknuto izložio cijelokupan položaj. Uvjerenja izlaganja kancelarova o nepokolebitivoj volji za istražnošću do kraja, ovjenčanog pobjedom, našla su nepodjeljenu, punu povjerenja saglasnost svih članova u odboru.

Njemački podvodni rat.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

K. B. Rotterdams, 17. marta.

Prema računanju engleskih mornarskih krugova u prvoj nedjelji mjeseca marta potopljeno je minama i podvodnim brodovima za 30% više engleskih i savezničkih brodova nego li u istoj nedjelji prošlog mjeseca.

Neutralni glas o Verdunu.

Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“

Basel, 17. marta.

Na suprot optimističnim izvještajima francuske vojske pišu švajcarski listovi, da za sada ne postoje uzrok, da se situacija Verdunu popravila. Nijemci savladajuju od Fort Douamonta cijelokupni položaj, a tako isto i francuska protiž priprijeće tako da će Njemci i dalje svoju taktku moći izvršiti s njezijem i bez velikih žrtava.

Burna sjednica francuske komore.

K. B. Paris, 17. marta.

Izvještaj „Havas“. U komori je govoreno o kreditu za drugu četvrtinu 1916. godine. Sjednica je postala vilo burna uslijed upada radikalnog poslanika Accambray-a, nekadnog konjičkog kapetana, koji je bio uočljiv zbog svojih napada na najviše vojne uprave. Danas je Accambray prouzrokovao skandal, što je za mjeru odnosne između vlasti i najviših vojnih uprava s jedne i komore s druge strane, i napao na jušnu vojnu upravu. Govor Accambray-a prouzrokovao je opšti protest. Predsjednik radikalne frakcije Noulens protestovao je, uime većine svoje skupine, protiv ovih napada. Posljive mnogobrojnih je upada sjednica prekinita. Po ponovnom produženju sjednice zaključila je komora, da Accambray povuče svoju tječ natrag.

Ostupanje Galllena.

Naročiti brzojav „Beogradskim Novinama“

Zeneva, 17. marta.

Pariski „Petit Journal“ piše, da se ostupanje Galliena može smatrati kao izdajstvo zemlje, koje će imati svojih posljedica ne samo u parlamentu.

Novi vojni ministar u Francuskoj.

K. B. Paris, 17. marta.

Havas“ izvještaj.

Divizijski general Roques imenovan je sa vojnog ministra na mjesto generala Galliena, koji je iz zdravstvenih obzira odstupio.

Paris u žalosti.

Privatni brzojav „Beogradskih Novina“

Zeneva 17. marta.

U jednom pismu o raspoloženju u Parizu stoji. Tko je vidio „Paris“ na pokladu, mora pomisliti, da vlasta opšta na arona žalost. Život i promet je smeten, nigdje se ne opaža volja za rad. Više ureda i dučana su u zatvorenju i znak žalosti. Kuda se čovjek kreće čuje se samo: Verdun i opet Verdun.

Zatvaranje francuskih pristaništa u Sredozemnom moru.

Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“

Zeneva, 17. marta.

Francuska pristaništa Sredozemnog mora zatvorena su uslijed pojave neprijateljskih podvodnih brodova.

Francuzi napuštaju Solun.

K. B. Stockholm, 17. marta.

Kako ruski listovi iz Atane javljaju, francuske trupe biće vraćene iz Soluna u Francusku. Očvidno su one opredeljene za francusko ratište.

Ubojstvo Jauresa.

K. B. Ženeva, 17. marta.

Pretrès ubican Jauresa opet je odložen iz političkih razloga. Francuska vlast strahuje od iskaza prijatelja Jauresa, koji navode, da je Jaures nekoliko časova prije izvršenog ubijstva spremao za objavu jedan članak, u kome je on rad uglednih i od upliva francuskih lica na podbadanju za rat, pa i samog Izvoljorskog razgoljito i osudio.

Rumunji Rusima.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Bukarest, 17. marta.

„Eclair des Balkans“ nastavlja svojom serijom članaka i veći: Mi da pritečemo u pomoć Rusiji, kraljevcu, koja na je ukrala Besarabiju? Mi smo za Rusiju samo zapravka na njezinom putu u Carigrad, a ruski pjesnici pjevaju o Dunavu, koji mora postati ruski. Zato ne smije nijedan Rumunji voditi rusofilsku politiku.

Rumunski vojnik o ratu.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

K. B. Bukarešta, 17. marta.

U „Eclair des Balkans“ objavljuje jedan rumunski major članak koji, kako on vidi, odgovara gledištu većine rumunjskih generala i u kome on izvodi: Rumunjska ne može voditi rat protiv centralnih vlasti, jer front kog bi imala da brani, nebi mogla braniti. Rumunjska nema ni potrebljani vojnici niti potrebne muničije, da bi mogla ući u takav rat, Rusija nije u stanju da nam pomogne, jer ne može ni sama sebi pomoći. Mogućan je samo jedan rat za Rumunjiju, a to je rat protiv Rusije, jer rusko-rumunski front bio bi mal. Jednovremeno Rumunjska bi bila u dobitku, što bi bila potpomognuta austro-ugarsko-njemačko bugarskom vojskom.

Grud i okolica.

Rad predsjednika opštine.

Predsjednik odbora grada Beograda dr. Vojko Veljković preduzeo je u velikoj opštinskoj poslovle. G. predsjednik svakoga dana od 8 do 10 sati radi sa gradjanstvom.

Beogradski parkovi.

Ko je video naš grad prije nekoliko mjeseci, poznao bi ga sada pri povratku više nego što je mogao mjesecu oktobra-novembra. Zaista, čim se pogleda, vidi se rad austro-ugarskih vojnih vlasti, koje hoće se neumornom marljivošću dv izgladite prošlih ratnih mjeseci.

Razrivenne ulice se popravljaju i mnogo bolje drveće rasadjuju, nego što je ikada bilo. Ostećene kuće se renoviraju. Ime čitavih ulica, na kojima se jedva primeće, da je rat preko njih učinio prvi silan korak.

Kalemegdančki park je staranjem carskog i kraljevskog kotarskog zapovjedništva u Beogradu za nekoliko nedjelja uređen, i danas je lijepa i buđaka u gradu, koja se pojavljuje u novoj ljeti očišćena od oštakata rata.

Takav je naprimjer uga Gračaničke i Lazareve ulice, prije pusta gomila ruševina u jakom kontrastu

Lijepi dani u Beogradu.

Pošto je višednevni jakog vjetra, koji je cijele prošle nedjelje duvao, prošle noći je ljepe proljetne kiša. Juče je osvanuo divan proljetni dan sa lijepim jutrom. Sve je oživjelo i odahnuo, kada se oprostilo dosadnoga vjetra. Nastupaju već pri proljetni dani, u kojima će Beograd dobiti ljepši izgled i prijatniji život.

Povratak Beogradjana.

I juče je doputovao veći broj beogradskih porodica iz raznih mesta Srbije. Među uglednim se nalaze dr. Lazar Jovanović, ministar narodne privrede u miru, Vlajko Conić, načelnik ministarstva narodne privrede i Buda Radenković, trgovac.

Bjednici iz Crne Gore.

Juče je stigao još jedan veći transport bjegeuna iz Crne Gore. Oni svi izgledaju veoma bijedni, islabljeli i iznjureni velikim naporima. Među njima ima veći broj redarstvenih i drugih činovnika.

Za sirotinju.

Mnoge porodice ostale su sada skoro sasvim bez hrane i bez novaca. Ovu sirotinju svakodnevno vidjamo skoro kod svih vojnih kuhinja, gdje im vojnici iz svojih kazana od svoje hrane razdaju ručak, većeru i hleb.

Cistoća za pohvalu.

U Beogradu je, blagodareći marljivom radu svih nadležnih faktora primjerna čistoća. Sve su ulice potpuno očišćene od ruševina, blata i prašine i čistoća se u njima održava stalno i svakim danom postizava sve veći i veći uspjeh. Čišćenje djubrata po kućama vrši se takodje stalno. Postoji naročito vojno odjeljenje, koje se stara o čistoći sviju dvorišta i kuća.

Uredjenje skverova i parkova.

Otpočeli su radovi na uređenju svih skverova i parkova u Beogradu. Skver na Terazijama živo se dovodi u red, čisti se trave i rasadjuje lijepim cvijećem. Ulepšavanje skvera pred predsjedništvom redarstva za svaku je pohvalu. Davno napušteni skver dobio je divan izgled i ukusno izradjene figure zasadjene su lijepim proljetnjem cvijećem. Ulepšavanja na ostalim su skverovima i parkovima u radu.

Kanalizacioni radovi.

Svima gradjanskim poduzetnicima i instalaterima, koji su se ranije bavili izvođenjem kanalizacije po kućama, zabranjeno je da dalje naredbe izvadjanje ovakvih poslova. Sva razjašnjenja u tome pogledu podjeljuje uprava vodovoda i kanalizacije u Ljubičinoj ulici u zgradbi bivše direkcije vodovoda.

Prodaja životnih namirnica.

U posljednje vrijeme poskupile su neke životne namirnice u Beogradu. Doznali smo, da je poskupljivanje namirnica nastalo uslijed toga, što neki nesavjesni špekulantи још u vremenu odkupljuju od seljaka namirnice i preprodaju ih poslije gradjanima za skupu pare.

Pošto je redarstvo zabranilo svojom ravnijom naredbom kupovanje namirnica van grada, a seljake smiju prodavati samo na pijaci, s toga se upozorava gradjanstvo, da se ne ogriješi o ovu naredbu, čime će iskušiti tešku kaznu.

Izvještaji o ratnim zarobljenicima.

Na više pitanja kome se treba obratiti za izvještaje o ratnim zarobljenicima, obavještavaju se interesovanici: da molbe za izvještaje o pojedinim zarobljenicima treba upućivati isključivo na adresu: Gemeinsames Zentralnachweisebüro vom Roten Kreuze Auskunftsstelle für Kriegsgefangene, Wien I Fischhof 3.

Izvještaji se takodje mogu dobiti i preko uredništva ovoga lista, i to isključivo od 4 do 5 sati poslije podne.

Cuvajte se varalica.

Svakodnevno se čuje po koja žalba protiv varalica, koji naročito od manje intelektualnih ljudi name novac pod raznim izgovorima da će im izraditi oslobođenje interiranih ili zarobljenih rođaka; da će kod merodavnih učiniti potrebitne korake, da im se naknadni šteta, koju su u ratu pretrpeli, ili, još stogod u ovom smislu.

Skrećemo pažnju gradjanstvu, da se lično uvijek obraća za ovakve stvari nadležnoj vlasti, gdje će dobiti uvijek besplatno sve izvještaje.

Prodaja ribe.

Skoro svakog dana može se dobiti svježa riba na velikoj pijaci srazmerno po vru niskoj cijeni. Ko bi želio ribu kupiti na samoj obali, može za to dobiti dozvolu od predsjedništva redarstva, kome se treba za istu i obratiti.

Narodna privreda. Rudarstvo u Bosni-Herzegovini.

VI. Važne opreme pri rudarstvu i livenicama.

Pri rudarstvu solnog taloga u Tuzli izbušeno je s uspjehom jedno stišnjevno okno i osposobljeno za dalje izmrkavanje solnog taloga. Za električno je potrebljano svih bušenja bunarskih namješten automatski aparat za spajanje. Proširenje soline u Kreki preduzeto je sa pet novih sudova. Poslije dovršenja ovog dozidavanja, biće solnik Suman u na pušten, koji ne radi dobro. Upotreba loženja sitnim ugljenom u Kreki pokazala se kao dobra. Radnička kolona proširena je sa dva nadzornika i dva doma za radnike.

Sudovi za vodu ugnjenog rudarstva Kreka pojačani su sa novim šmrkovima jedan za 2 m³ za jednu minutu i 70 m iznena visine, 3 za svaki 1^{1/2} m³ i 120 m. Kod ugljenih je prestonja u Zenici preduzet radi otvaranja oba za gradivo vrijedne položena sloja i odbačenog dijela glavnog sloja, rad na glavnom oknu, koji je u dubini od 97 m. došao do polozenog sloja od 4 m debeline. Mašinsko postrojenje za bušenje prošireno je postrojenjem jednog kompresora za 12 m³ vazduha u minutu.

Kod ugljenih postrojenja u Brezi postavljen je radi primjene mašinskog bušenja jedan vazdušni kompresor za 5.5 m³, a kod željezogn rudnika u Varešu takav od 26 m³ vazduha u minutu. Dajše je kod postrojenja u Brezi sagradjeno 12 radničkih domova za po 12 porodica i jedan činovnički dom.

Rudnik Kakanj dobio je treći vodeničevi kakan od 300 m³ površine loženja i 11 atm. napona sa pregrijevanjem.

Kod željezno rafinerijskih postrojenja u Zenici sagradjena je nova pruga sa električnom vučom i predata je prometu.

VII. Traženje i geološko ispitivanje.

Od strane države tražen ugalj u Kamengradu blizu Senjskog Mosta, gdje je utvrđeno da ima bogatih ugljenih rudnika, tako isto kod Blagaja u blizini Mostara i Šljivovice kod Foče. Ispitivanje o nahodjenju uglja kod Podkraja blizu Livna proglašeno je sa uspjehom. Od strane je rudarskog društva „Bosna“ uzeto okno u Srebrenici radi ispitivanja tamnošnjih olovno-cinkanih hodnika. Uslijed nastupljih ratnih dogadjaja morao se obustaviti rad na oknu u drugoj polovini godine.

Geološka snimanja produžena su, kako su to prilike dozvoljavale, na sjeverozapadnom dijelu zemlje. Izrada i štampanje trećeg lista geološke karte u srazmjeri 1:200.000, od koje su do sad izašli listovi Sarajevo i Tuzle, moralo se na žalost odložiti do obnavljanja mirnodobnih prilika.

VIII. Privrjetni uspjesi rudnika, koji se nalaze u zemaljskom radu.

Solna okna kod Tuzle. Od proizvedenih 1.577.248 hl. slane vode ustupljeno je 817.798 hl. solnim oknima i 761.164 hl. amonijak-sodnoj tvornici u Lukavcu. Iz količine solne vode, koja je ustupljena solnim oknima, proizvedeno je 183.206 q. sitne soli, 54.457 q. krupne soli i 334 q. brišketa, svega 237.997 q. soli za jelo, 16.056 q. stočne soli i 3236 q. kamene soli. Prosječni uspjeh od sloja i radnika iznosi je 3.54 (-0.11) q. soli, srednji dobitak K 281 (K 0.06) od sloja.

Rudnik Kreka. Ovaj je rudnik s 617 radnika proizveo 2.985.755 (-297.809)

q. uglja. Prosječni uspjeh od čovjeka i sloja iznosi 15.04 (-3.47) q., prosječni uspjeh jednog kopača od sloja K 4.62 (-K 0.58), a jednog radnika u opšte K 3.49 (-K 0.26).

Rudnik Zenica. Sa 617 radnika iskopano je 1.633.100 (-213.000) q. uglja. Prosječni uspjeh od čovjeka i sloja iznosi je 9.21 (-0.85) q., prosječna zarada jednog kopača od sloja K 4.13 (-0.15), jednog radnika u opšte K 2.99 (-0.01) od sloju.

Rudnik Kakanj. Ovdje je u izvjesnoj godini proizvedeno uglja za 664 radenika, 1.853.454 (267.156) q. Prosječna zarada od čovjeka i sloja iznosi je 10.10 (0.324) q., prosječna zarada jednog kopača K 4.96 (0.04) radnika u opšte K 2.83 (K 0.06) od sloja.

Rudnik Banja Luka proizveo je sa 58 radenika 171.807 (32.93) q. uglja. Prosječna zarada od čovjeka i sloja iznosi je 10.53 (2.05) q., prosječna zarada jednog kopača K 4.20 (0.55), radnika u opšte K 3.27 (K 0.33) od sloja.

Rudnik Breza sa 382 radenika proizveo je 1.182.910 (19.890) q. uglja. Prosječna zarada od čovjeka i sloja iznosi je 10.11 (0.73) q., prosječna zarada jednog kopača K 4.35 (K 0.06), radnika u opšte K 2.37 (K 0.03) od sloja.

Rudnik Vareš. Rudarstvo je dalo I. 788.301 (-403.013) q. Željezne rude, na sopstvene velike pušte utrošeno je 914.308 q., 677.870 q. opravljeno je preko Broda i Metkovića. Broj radničkih radnika bio je 514, čija je prosječna zarada od sloja bila K 3.45 (K 0.13). Obje velike pušte proizvele su 440.780 (-95.090) sirovog željeza, od ovoga 282.278 bijelog željeza i 1558.502 q. livenog željeza. U livenicama je izradjeno 48.274 (-15.694) q. livenе robe. Svega je u rudniku Vareš bilo zaposleno 1038 radnika. Prosječna zarada od čovjeka i sloja iznosi je K 3.43 (+0.08).

Rudarsko društvo „Bosna“ izradio je 41.200 q. manganske rude i 211 q. chromske rude, što je sve isključivo u monarhiji utrošeno. Nadnica kod ovog rudnika iznosi se prosječno K 22.21 (+0.03).

Bilance austrijskih banaka.

K. B. Beč, 17. marta.

Union-Banka.

Bilanz za 1915. pokazuje bruto dohodak od 11.452.947 kruna. Čista dobit iznosi 6.774.453 k. a isplatiće će se dividenda od 7^{1/2}% ili 30 k. prema 20. k od prošle godine. K. 529.457 prema k 357.800 prošle godine unose se u nov račun.

Sveopšta prometna banka.

Glavna je skupština zaključila dividendu od 18 K prema 14 K prošle godine. K 539.679 biće prenijeti na kontu gubitaka u god. 1916. Dalje je primljen predlog, da se dionička glavnica povisi od 50.4 milijuna na 60.2 milijuna kruna.

Austrijska hipotekarna banka.

Glavna skupština je zaključila dividendu od 12 kruna, kao i prošle godine.

Industrija ulja.

Glavna skupština Društva za Industriju ulja, zaključila je dividendu ud 80 prema 50 kruna prošle godine.

Dynamit Nobel A. G.

Upravni odbor ovoga društva je zaključio za god. 1915. dividendu od 120 k prema 100 k za prošlu godinu, a 1.062.629 k prenese na nov račun.

Ugarska eskomptna banka.

Budimpešta, 17. marta. Bilanz ugarske eskompte i mjenjačke banke pokazuje zaključno prošlogodišnji iznos u brutu dobitku od 9.377.202 kruna. Čista dobit iznosi 5.138.188 K prema 4.022.343 u prošloj godini. Uprava je zaključila dividendu od 28 kruna prema 22 za prošlu godinu.

Izvještaj bečke burze.

K. B. Beč, 17. marta.

Povoljno raspolaženje, koje je do sada privatni saobraćaj burze označavao, prenje je uslijed nesmanjenog slivljanja opštih položaja, i na današnju trgovinu, koje se svačak samo u početnom stadiumu nešto kolabala, ali i u daljem toku, izjašnijeno u neopušteno smanjenom obrtu, bila je vrlo čvrstog držanja. Izmedju papira, koji su

načinjeni sa većinom putovani kao nepoznati, kažnjeni su više puta zbog prekoračenja redarstvenih propisa.

najviše opaženi, pripadali su željezničkim, petroleumskim a pojedine transportnim udjima. Pitalo se za državni fond.

Budimpeštska burza.

K. B. Budimpešta 17. marta.

I danas se je razvilo vrlo živahno poslovanje uz čvrstu tendenciju. Pojedine lokalne vrijednote trgovale su se uz znatno porasle tečajeve. Živahan je također bio interes za dionice ugarske kreditne banke, komercijalne banke te ugarske banke i trgovackog dioničkog društva.

Berlinska burza.

Berlin, 17. marta.

Poslovanje nije bilo osobito živahno, no tendencija je bila obzirom na povoljan tečaj subskribuje ratnog zajma čvrsto. Njemački zajmovi su se održali.

Razne vijesti.

Vojvoda Ilija Plamenac.

Kao što smo prije nekoliko dana javili, umro je na Cetinju nekadani crnogorski ministar vojnih serdar Ilija Plamenac. Plamenac je desetina godina igrao u Crnoj Gori veliku ulogu, nježu su tamo ubrojavali u najviđenije ličnosti. Rodjen je u Bojnjevu, u Crnoj Gori, 1821. godine, bilo mu je dakle 95 godina (na 102 kao što su neki bečki listovijavili). Još kao dijete on je došao na cetinjski dvor, u kome je tada vladao vladika Petar II. Mladi Ilija spremao se za sveštenički čin i posvećen je bio za sveštenički dužnost, zboru. Kroz dugi niz godina on je i vršio svešteničku dužnost, zbog toga su ga u Crnoj Gori i zvali „pop Ilija“.

Tada je Crna Gora bila u neprekidnom ratu s Turcima. Mladi pop Ilija latio se hanđara i stupio je u redove branilaca otadžbine. Godine 1852. on je učestvovao u borbama protiv Omer paše i odlikovan se hrabrošću. I godine 1862. borio se on protiv Turaka i tada je najimenovan od kneza Nikole za vojvodu i serđara. Od tog vremena knez Nikola je vrlo često slao Plamenca u diplomatskim misijama na stranu, u Carigrad, Petrograd, Beč i Berlin. Na tom putovanju on se mnogom čemu naučio, što je poslije iskoristio u Crnoj Gori. Tako je on ustrojio potpuno crnogorskog vojsku. Kad je 1875. godine buknuo ustanak u Hercegovini, Plamenac je naimevan za ministra vojnog, u ratu 1

Ljekarska pomoć.

Za kožne i venerične bolesti
prima dame od 5—6 sati u veče, gospodu od 6—7 u veče
Mutapova ul. 17.

67-1 Dr. M. Cermanović.

ZUBNI LJEKAR

Ljubica Stanojevićeva
vrši pregled od 11—12 sati prije podne, a lječenje preko cijelog dana.

Stan: Sv. Savska ul. 1 —
preko puta Hotel „Slavije“.

c 245

Vrata i dva prozora

sa staklom i jedan polovan klapir na prodaju u Prote Mateje ul. br. 15. c 373-2

Prodaju se vrlo lijepi rafovi

za bakalnicu. Obratiti se Milivoju Dobrinoviću, Braće Nedica ul. 25. c 298-2

Tko ima na prodaju fotografski aparat

18×24, neka se javi uredništvu ovog lista pod „Aparat 261“. c 310-2

Pekmisa od slijiva

dobrog i slatkog prodaje se na manje povoljnijem cenom Janjićevu sokače 13 paštilula, c 360-2

Namještenja.**Pomoćnik**

ili stariji pripovjednik potreban je apoteku u Rači Kragujevačkoj. — Uslovni su povojnici. — Stupiti može odmah. Apoteka Bulić, Rača Kragujevačka. c 281-3

Stanovi.

Dva udobna stana imaju se izdaju u Visokog Stevana ul. 10., i to jedan stan sa dvije sobe, kuhinjom, elektr. osvjetljenjem i jedna radnja, soba i kuhinja. Za uslove obratiti se Kralja Petra ul. 92 I. Sprat. c 305-4

Gospozi
Kosari Jovančević
udovi
Čačak
Andraši str. br. 14.

Stvari tamo kući odmah uredi pa dodji ovamo. Ana Popović, bakalka, Makenzijeva ul. 41. c 386-5

Jedna lijepo meblirana

soba sa ulice za jednog ili 2 otmena samca izdaje se odmah na Topličnom Vencu br. 25. c 377-4

Razno.**POZIV.**

Profesor II. beograd. gimnazije
Dr. Janko Krčmar

sa svojom suprugom Stankom i kćerčicom Nadeždom bijahu na početku rata internirani od srpskih oblasti, za neko doba pušteni i u počeleće prošle godine ponovo internirani. Svakoga tko bi nešta znao o mome sinu ili njegovoj porodici molim, da obavijesti o tome ili presvetitelj gospod. odjeljnjeg predstojnika, sada nadporučnika Konstantina Hermana, Beograd, vojna posta 131. ili roditelje prof. J. Krčmara u Sarajevu. Troškove ču zahvalno namiriti. 82

Gospozi
Kosari Jovančević
udovi
Čačak
Andraši str. br. 14.

Stvari tamo kući odmah uredi pa dodji ovamo. Ana Popović, bakalka, Makenzijeva ul. 41. c 386-5

Mila Josipovićeva

učiteljica iz Valjeva, moli svakog onoga, ko zna da je izvještati preko uredništva „Beogradske Novine“, gdje se nalazi dom Sv. Jelene, koji je bio u Dujinu u manastiru Sv. Romana u komu se deca poginulih ratnika, jer i ona ima u tom domu dva bratice: Mirka i Milena Josipovića. 83—5

Milica Rajić

koja je došla iz Skoplja neka se javi Katarini Tanić Dušanovu 6. c 379-5

Izvještavam srođnike i prijatelje da je moj dobar Brat:

† Luka Andrejević

biv. trgovac ovd.

Premijnu 25. februara (10. Marta o. g.) posle dugog i teškog bolovanja.

Marta 1916. ožalošćeni brat:
Gliša sa porodicom i ostalom rođinom. c 355

Moj nigda neprežaljeni dobar brat

Svetozar K. Russides

inspектор Min. Gradjevina

preminuo je posle dugog i teškog bolovanja 16. marta u 8 i po časova u veče.

Pogreb milog mi pokojnika biće 18. marta u 3 časa poslije podne. Stan Bitoljska ul. 32.

17. marta 1916.
Beograd
Ožalošćena:
Sestra Anka, sa ostalom rođinom. c 374

Obraćam pažnju štovanoj publici, da sam u Kralj-Milanovoj ulici br. 70 otvoren

Kosari Kujundžić,

kod Slavka Milenkovića mlinara. Leskovac. Dodji odmah u Smederevo, majku je opasno bolesna. Otac Tasa Smiljković. Smederevo. c 335-5

Jova Wassiljević

mađarista iz Negotina, umoljava građanstvo varoši Negotina, majku i sestru koje se nalaze u Brzoj Palanci, da izvještate njegovu ženu Nataliju i Surnaju Đaniću da se ona nalazi kod svog tasta u Beogradu. Stvari neka sklonje na sigurno mjesto i odmah dodju Beograd. c 360-5

Milenku Radojeviću,

za gospodju Soju

Ivanjica.

Obišao sam svu imanja; где se nalazi stanom u Bičolskoj ul. 36. Prima na izradu sve vrste toaleta, kao kostime, mantlove, haljine i t. d. Ci-jene najumjerjenije. c 308-5

Sreten R. Stojanović

krojač iz Palanke javlja svome sinu Bogoljubu, koji se nalazi u Rimu (Italija), da je sa ciljem svojom porodicom živ i zdrav. c 337-5

Milica Laze Jovanovića

stigla je u Beograd. Babovići i Vasiljevići su zdravi. Stanuje Krunka ul. br. 25. c 316-5

Agnici Marković,

Vrnjačka-Banja, Vila „Slavija“

Milan je zdrav u Nići, poslao je pare. Imaš dvije sobe na raspoloženje — možeš doći. Pavlović. c 372-5

Đođinka Zdravu,

nudi se odmah za kakvo malo dijete. Obratiti se administraciji ovog lista pod „Đođinka 262“ c 339-5

Ana Kolarovska

dipl. babica izvještava poštovane gospoje, da je prispevala u Beograd i da stanuje u Dositijevu ul. br. 33. c 309-5

Firma St. Sasson Zemun

gospodska ul. 19. preporučuje svoje bogato stovarište Ansichtskarte, Feldpostkarte, hartija i nimb-berške robe. Cijene su vrlo niske.

Prvoklasnu DELIKATESNU

i KOLONIJALNU RADNJU

zajedno sa jednom restauracijom. Svako poslije koncertira jedna kapela prvog reda. Savjesna poslužba. Cijene solidne. Za mnogobrojne posjeti moli 74

Milosav Todorović

Prokopije

Moli se da izvesti odmah na Toplicu, sestru pok. dr. Uroš Petrovića, da po nalogu njenog oca i brata dodje nediožno, prvom signum priklom u Beograd kod Pauline Leblove. Rajčeva 9. g-5

MODE SALON

Ruže Cohen

nalazi se u Kralja Milana ul. 43. Prima kao i pre na izradu kostime i ostale toalete. c 316-5

Bosiljka Radojičić

i Mileva Miljković iz Beograda umoljavaju gospoduru Todoru Perišiću kavarnaru i Božu Lazareviću kasapinu, koji se sada nalaze u Zurčiću, da izvještate gore imenovane, da li znaju o Nikoli Radojičiću, kavarnaru i Todoru Miljkoviću, bivšem kavarnaru. Odgovor valja uputiti administraciji ovog lista. c 335-5

Nestali.

Dragomir L. Marković

sekretar min. prosveće nezna gide se nalazi njegova majka i moti svakoga, ko bi znao, da ga izvesti preko ovog lista Mitri Marković Kruševac. c 335-6

Milena Popova,

kći Djure Popovog iz Šapca u Fiumi je i zdrava je. Moli, da joj se otac pronađe gde je i da li je zdrav. Bio je kreski pisar u Miocic, srez kolubarski, okrug Valjevski.

Obavještenje o njemu valja uputiti administraciji ovog lista pod „Milena Popova, Fiuma“ pod znakom „Stamena“ br. 380“. c 380-6

Umoljavaju svake dobre prijatelje i srođnike, koji bi znali za mili i kući.

Stameni Sabljarević

učiteljici iz Stragova (Kavadar) naročito obraćam pažnju njenim kolegama i koleginicama da izvještate njeno oca Aleksu Sabljareviću, Dušanovu br. 10 ili uređništvo Beograd. Novina“ pod znakom „Stamena“ br. 380“. c 380-6

Baštovan

vičan negovanju povrća može studi

Todora Mraovića

Mraovićeva bašta, Beograd

Petar Lukić sa porodicom iz Beograda, Kraljevića Marka ul. br. 21. Moli koga prijatelje, koji bi što znali o mome suprugu

Kostić Gjorgjević-Rosulek

gde se nalazi, da li je zdrav i t. d., da me o tome izveste, za šta će im većito blagodarna biti.

Fani Gjorgjević-Rosulek Beograd, Cara Dušana ul. 76. c 383-6

Brugutin Jovanović

gostionica mala pivara, Mol

svakog ko bi znao za njegovog sinu Marka Jovanovića, maturanta da ga izvesti.

Paulina Nikolić

Zetska ulica br. 11.

Moli svakog ko bi znao za njenog muža Ivana Nikolića, klernika iz Beograda da je o tome izvesti.

c 384-6

Molim svakoga, tko bi ma

šta znao o mome mužu

Mihailu Dimitrijeviću

sekretaru ministarstva finansija,

da me o tome odmah izvesti

U isto vrijeme mu javljam da sam sa dijecom zdrava. Mara

Dimitrijevića, Prote Mateje

ul. 62.

c 335-6

Umoljavaju se svaki tko bi šta

znao za

Glišu Dimitrijevića,

trgovcu iz Podunavaca da javi

Zari Sotiroviću, trgovcu iz Kra

ljeva preko administracije, Beo

gradski Novina“.

c 304-6

Umoljavaju svake dobre prijatelje i srođnike, koji bi znali za mili i kući

Stameni Sabljarević

učiteljici iz Stragova (Kavadar)

naročito obraćam pažnju njenim kolegama i koleginicama

da izvještate njeno oca Aleksu

Sabljareviću, Dušanovu br. 10

ili uređništvo Beograd. No

vina“ pod znakom „Stamena“

br. 380.“ c 380-6